

TALOUSARVIOALOITE 113/2008 vp

Määrärahan osoittaminen lievemmän haitta-asteen sotainvalidien avopalvelujen järjestämiseen

Eduskunnalle

Suomen viime sodissa sai pysyvän vamman 94 000 sotainvalidia ja heistä elossa on yhä 14 000. Heidän keski-ikänsä on noin 85 vuotta. Monet sotainvalideista haluavat asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Sotainvalidit kuitenkin ylipäättään sotaveteraanit pystyvät selviytymään omassa kodissaan pidempään saadessaan riittäviä ja asiallisia palveluja. Mitä pidempään sotainvalidit kykenevät selviämään kotonaan, sitä pidempään he voivat elää tutussa ja turvallisessa kotiympäristössä ja samalla myös yhteiskunnan varoja säästyy, kun ei tarvita kalliita laitospaikkoja.

Ne sotainvalidit, joiden vamman haitta-aste on 20—100 prosenttia ovat oikeutettuja kuntien järjestämiin ja valtion korvaamiin avohoidon sosiaali- ja terveyspalveluihin, kuten kodinhoitoon, pyykkipalveluun, ateriapalveluun ja kylvetykseen sekä kotisairaanhoidon. Hoidon ja palvelujen taso kuitenkin vaihtelee valitettavan paljonkin eri kuntien välillä eikä sotainvalideja näin kohdella tasavertaisesti. Toinen vielä vakavampi asia on se, että alle 10—15 prosentin haitta-asteen sotainvalidit eivät saa mitään sotilasvammalain mukaisia palveluita. Tällaisia 10—15 prosentin sotainvalideja on noin 5 000. Lisäksi on muistettava se, että vamman haitta-astetta määriteltäessä vamman laatu on saatettu syystä tai toisesta luokitella liian alhaiseksi. Haitta-asteen määrittely on kaavamainen ja vanhentunut tapa eikä kohtelee sotainvalideja tasapuolisesti ja oi-

keudenmukaisesti. Käytännössä on täysin mahdollonta todeta, mikä ikääntyneen ihmisen vai-voista on seurausta sotavammasta ja mikä ei ole.

Sotavammaisia varten rakennetuissa hoivakodeissa ja kuntoutussairaaloissa vapautuu luonnollisen poistuman kautta paikkoja vaikeavammaisilta. Tätä vapautuvaa kapasiteettia tulisi käyttää laitoshoidon tarvitsevien lievemmin vammautuneiden sotainvalidien hyväksi. Avopalvelut tulisi saattaa kaikkien sotainvalidien saataville. Erityistä tukea tarvitseville rintamaveteraaneille tulee järjestää koti- ja hoivapalveluja. On syytä muistaa, että mitä pidempään sotainvalidit pystyvät tuella ja kuntoutuksella selviämään kotonaan, sitä vähemmän he tarvitsevat laitoshoidon ja näin myös yhteiskunnan varoja säästyy - ja ennen kaikkea sotiemme veteraaneille voidaan turvata inhimillinen hoito.

Valtiovarainvaliokunta hyväksyi valtion vuoden 2004 talousarviota koskevassa mietinnössään (VaVM 39/2003 vp) seuraavan lausuman: "Sotilasvammakorvaukset: Sotainvalidien korkea ikä ja nopeasti lisääntyvä avun tarve huomioidaan ottaen valiokunta pitää tärkeänä, että avopalvelujen korvattavuus laajennetaan mahdollisimman pian koskemaan kaikkia sotainvalideja. Avohoidon tukitoimilla voidaan vähentää myös laitoshoidon tarvetta."

Veteraanien joukko harventuu entisestään, mutta heidän tarvitsemansa hoidon määrä koko ajan kasvaa. Muutamien vuosien päästä veteraa-

nien kuntoutusrahoja ei tarvita lainkaan - siihen saakka heidän inhimillisen kohtelunsa ja hyvän hoidon eteen on tehtävä kaikki voitava. Näin olen vielä kun meillä on siihen mahdollisuus, kaikkia sotainvalideja tulisi kohdella samalla tavoin, varsinkin kun haitta-asteen määrittely ei ole ollut yksiselitteistä ja oikeudenmukaista.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Pertti Hemmilä /kok

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2009 talousarvioon momentille 33.50.55 lisäyksenä 4 000 000 euroa kuntien järjestämien avopalvelujen rahoittamiseen lievemman haitta-asteen sotainvalideille siten, että budjettiperusteisesti laitoshoidon oikeuttava haitta-aste poistetaan kokonaan.